

Valboskolan 7–9

2010-12-21

Färgelanda kommun

458 80 Färgelanda

Dnr 43-2010:5112

jan.bideke@fargelanda.se

Skolbeslut för Grundskola

efter tillsyn av Valboskolan 7–9
i Färgelanda kommun

Rektorn vid skolan.

Valboskolan 7–9

Färgelanda kommun

458 80 Färgelanda

Tillsyn i Valboskolan 7–9

Grundskola årskurserna 7–9

Obligatorisk särskola årskurserna 7–10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Valboskolan 7–9 och Färgelanda kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Elevernas kunskapsresultat på Valboskolan 7–9 är enligt Skolverkets statistik låga i jämförelse med riksgenomsnittet. Statistiken visar att av eleverna har flickorna genomgående högre resultat. Det var 88,3 procent av eleverna som var behöriga till ett nationellt program och i den gruppen var det ingen skillnad mellan pojkar och flickor. Däremot var den totala andelen elever som nått målen i alla ämnen endast 67 procent. Det är framförallt i de naturorienterande ämnena samt idrott som en stor andel elever inte når målen. Vid en jämförelse av elevernas kunskapsresultat över tid varierar resultaten de sista 5 åren.

Värt att notera i sammanhanget är att skolan trots ett bra arbete med skriftliga omdömen behöver förbättra detta så att samtliga skriftliga omdömen i högre grad relaterar till målen samt bättre sammanfattar vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen i varje ämne. Dessutom överensstämmer en del av de lokalt utarbetade måldokumenterna som finns på skolans hemsida inte med de nationella målen.

Vidare ser Skolinspektionen allvarligt på att skolan inte i större omfattning arbetar aktivt för att eleverna i alla årskurser får möjlighet till inflytande över utbildningens utformning.

Rektorn och skolan är medveten om situationen och arbetar systematiskt för att förbättra måluppfyllelsen. Skolan har bland annat arbetat fram en handlingsplan för varje ämne i vilka eleverna når låga resultat samt för diskussioner kring måluppfyllelse i olika forum.

I samtal med elever och personal framkommer det att det är en trygg skola även om det enligt eleverna finns en del att önska när det gäller aktiviteter utanför klassrummet. Eleverna menar att det lätt blir stökigt på rasterna när man inte har något att göra. Lärare och elever har tillsammans arbetat fram nya gemensamma ordningsregler för att förbättra situationen. Skolan behöver däremot se över likabehandlingsplanen som inte uppfyller samtliga krav som ställs på en årlig plan mot kränkande behandling. Dessutom måste skolan se till att varje enskild verksamhet har utarbetat en egen plan.

Sedan förra inspektionen 2008 har skolan arbetat med de brister och förbättringsområden som då konstaterades. Även om några återstår kan Skolinspektionen se att flera områden har åtgärdats. Exempelvis arbetar skolan systematiskt med att utvärdera elevernas kunskapsresultat, rektorn tar ansvar för att verksamheten som helhet inriktas på de nationella målen samt att skolan genom det nya digitala bedömningsunderlaget tydliggör målen för eleverna.

Skolinspektionen har i tillsynen av Valboskolan 7–9 identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Valboskolan 7–9 ger inte alla elever möjligheter att lägst nå målen att uppnå i samtliga ämnen. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen)
- En del av skolans lärare har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. (2 kap. 3 § skollagen)
- En del lärare ger inte eleverna och elevernas vårdnadshavare tillräcklig information om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn och lärarna klargör inte mål och krav för föräldrar och elever. (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter)
- Rektorn och lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. (4 kap. 2 § skollagen Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

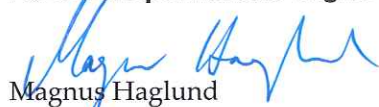
- De planer mot kränkande behandling som är upprättade på Valboskolan 7–9 och Särskolan 7–10 uppfyller inte författningarnas samtliga krav. (14 a kap. 8 § skollagen)

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Rektor och Färgelanda kommun har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Färgelanda kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Färgelanda kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit juristen Charlotte Fagher och undervisningsrådet Erik Bergeå

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Roland Fallström
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Valboskolan 7–9

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Färgelanda kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Valboskolan 7–9 den 23–24 november 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skola/skolor, dels den information som samlats in under besöket. I Valboskolan 7–9 intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Valboskolan 7–9

Valboskolan 7–9	Antal elever
Grundskola	212
Obligatorisk särskola	5
Resursskola Navet	4

Källa: Valboskolan

Valboskolan ligger i tätorten Färgelanda och är kommunens skola för årskurserna 7–9. Skolan byggdes cirka 1970 och har på senare år renoverats och till viss del byggts om. Under tiden för Inspektionen har även delar av Valboskolan F–6 flyttat in i skolans lokaler. Tillsammans med Valboskolan F–6 förfogar skolan dagtid över en idrottsanläggning med två stora idrottshallar och stora utvändiga ytor. Skolorna delar också salar för slöjd, bild samt hem- och konsumentkunskap.

Personalen är indelad i tre arbetslag. Två av arbetslagen har klasser ur två årskurser. I varje årskurs finns tre till fyra parallella klasser. Det tredje arbetslaget består av personal som arbetar med elevstöd.

På Valboskolan 7–9 finns även en Särskoleverksamhet. 4 av eleverna är inskrivna i Särskolan och läser efter gällande kursplan. Den femte eleven är omvänt integrerad och läser efter grundskolans kursplan.

Till skolan hör även en särskild undervisningsgrupp kallad ”Resursskolan Navet Färgelanda”. Skolan ligger på gångavstånd till Valboskolan. Navet är ett samarbetsprojekt där Barn och utbildningsförvaltningen, Omsorgsförvaltningen och Kultur och fritidsförvaltningen ingår.

Skolan leds av en rektor. Arbetslagens lagledare bildar tillsammans med rektorn skolans ledningsgrupp.

Tillsynsprotokoll för Valboskolan 7–9

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Valboskolan 7-9 ger inte alla elever möjligheter att lägst nå målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Elevernas kunskapsresultat på Valboskolan 7-9 är enligt Skolverkets statistik låga i jämförelse med riksgenomsnittet. Det genomsnittliga meritvärdet vårterminen 2010 var 186,5 i Valboskolan jämfört med riksgenomsnittet 208,8. Året innan låg meritvärdet något högre 199,9. Statistiken visar att av eleverna har flickorna genomgående högre resultat. Vårterminen 2010 hade flickorna 205,8 och pojkarna 168,9. Det var 88,3 procent av eleverna som var behöriga till ett nationellt program och i den gruppen var det ingen skillnad mellan pojkar och flickor. Den totala andelen elever som nått målen i alla ämnen var 67 procent. Vid jämförelse av elevernas kunskapsresultat över tid varierar resultaten de sista 5 åren.

Andelen elever som ej uppnått målen i de naturorienterande ämnena, kemi, fysik och biologi samt ämnet idrott och hälsa är förhållandevis hög. Även i ämnet teknik kan man se att en hög andel elever ej uppnår målen 2009.

Skolans redovisning av resultaten på de nationella proven visar att i svenska och matematik presterar eleverna i Valboskolan i likhet med riket i övrigt, men i engelska något sämre. Granskningen visar vidare att relationen mellan resultaten på de nationella proven och slutbetyg i årskurs 9 läsåret 2008/09 överensstämmer ganska väl med genomsnittet för riket när det gäller matematik. Genomsnittet för ämnet svenska ligger något lägre medan engelska ligger mycket över.

Vid dokumentgranskningen och vid samtal med rektorn framkommer det att skolan är medveten om situationen. I verksamhetsredogörelsen och vid intervjun beskriver rektorn att en av anledningarna till skolans låga resultat är att skolan har haft några årskullar med stora sociala problem och negativ inställning till skolan. Trots att skolan, enligt rektorn, har gjort stora insatser har de inte lyckats behålla en acceptabel betygsnivå. Enligt rektorn visar undersökningar om avklarade gymnasiestudier att övriga elever når mycket bra resultat.

Skolan redovisar resultat i samtliga ämnen i skolans kvalitetsredovisning och har utifrån en analys utarbetat ett handlingsplan för nuvarande årskurs 9 för varje ämne i vilka elevernas resultat låg lågt i årskurs 8. I planen redovisas även tidigare vidtagna åtgärder. I samtal med lärare framkommer även att rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt diskuterar måluppfyllelsen, att lärarna samrättar de nationella proven samt att det finns en systematik vad gäller arbetet med särskilt stöd.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

En del av skolans pedagogiska personal har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § skollagen

Motivering:

Skolan är organiserad i ett arbetslagssystem och lärarna undervisar framför allt eleverna i sina egna lag. I samtal med lärare och rektorn samt vid analys av skolans dokument framkommer att det finns lärare som har utbildning i ett av de tre naturorienterande ämnena men som undervisar i samtliga. Exempelvis finns det en lärare med utbildning i matematik och kemi som även undervisar i biologi och fysik. I sin analys av kunskapsresultat bör skolan beakta att eleverna på Valboskolan 7–9 undervisas av lärare som saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

En del lärare ger inte eleverna och elevernas vårdnadshavare tillräcklig information om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne.

Författningsstöd:

7 kap. 2§ grundskoleförordningen

Motivering:

Valboskolan 7–9 och Särskolan 7–10 arbetar sedan en tid tillbaka med ett digitalt bedömningsunderlag (Unikum). Enligt rektorn förstärker och utvecklar det nya systemet kommunikationen med hemmet och genom de skriftliga omdömena, som bildar underlag inför utvecklingssamtalen och elevernas individuella utvecklingsplan (IUP), tydliggörs enligt rektorn målen i varje ämne. Intervjuer med personal och elever visar att de är nöjda med Unikum och i samtal med eleverna framkommer det även att de är fokuserade på att arbeta mot olika mål i varje ämne. En närmare granskning av Unikum visar att skolan har kommit långt i sitt arbete men att skrivningarna varierar och att skolan behöver utveckla arbetet så att samtliga skriftliga omdömen i högre grad relaterar till målen samt bättre sammanfattar vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen. Exempelvis beskrivs ofta vilka moment eleverna arbetar med utifrån läroböcker eller lärarens planering och inte så mycket om vilka målen är som elevernas kunskaper ska relatera till. Några lärare hänvisar till målen eller de ”högre målen” utan att tydliggöra vilka de är. Vidare finns det skrivningar där eleverna bedöms utifrån antalet poäng de har fått på olika prov utan koppling till mål. Inom ämnet idrott finns även närvaron med under rubriken kunskaper och färdigheter.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte mål och krav för föräldrar och elever.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

På frågan om hur elever och förälder får kännedom om målen svarar rektorn i verksamhetsbedömningen att det finns mål och betygskriterier i varje ämne på skolans hemsida. En närmare granskning av dessa lokalt utarbetade mål och betygskriterier visar att en del kriterier och mål inte står i överensstämmelse med de nationella. Vid intervju och verksamhetsbesök har inget framkommit som tyder på att skolan använder sig av de kriterier eller mål som finns på hemsidan men Skolinspektionen vill trots detta uppmärksamma skolan om risken att hänvisa till eller använda sig av dessa samt att skolan genom hemsidan informerar om mål och kriterier som inte stämmer överens med de nationella.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Det framkommer under intervjuerna med både lärare och elever att det varierar hur mycket lärarna arbetar aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande. Exempelvis uttrycktes det tydligt att eleverna i årskurserna 7–9 inte deltog i någon högre grad i planeringen av undervisningen. Elevernas inflytande över sitt lärande är mycket litet enligt eleverna själva. Eleverna uppger att de kan påverka när de ska göra saker men inte vad och hur. I samtal med lärarna framkommer att de arbetar för att öka elevernas inflytande men att det samtidigt är ett område de behöver förbättra.

Skolan måste stötta eleverna så att de får möjlighet att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga när det gäller det egna arbetet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

De planer mot kränkande behandling som är upprättade på Valboskolan 7–9 och Särskolan 7–10 uppfyller inte samtliga författningskrav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Valboskolan 7–9 och Särskolan 7–10 har likabehandlingsplaner för arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling vilka är upprättade våren 2010. Likabehandlingsplanerna uppfyller till stora delar de krav lagen ställer. Dokumentgranskningen visar däremot att de åtgärder som beskrivs i planen saknar en koppling till en aktuell kartläggning och till skolans behov inför kommande läsår. Skolan har påbörjat ett arbete med att kartlägga riskområden genom enkätundersökningar och med att eleverna får fylla i riskområden på en skolområdeskarta. Åtgärderna som beskrivs i Valboskolans plan är däremot för allmänt hållna för att anses vara anpassade till respektive verksamhet och det specifika året. Åtgärderna i Särskolans plan kan visserligen kopplas till den specifika verksamheten men det framkommer inte tydligt att den är anpassad för de elever som går där idag.

Planerna ska även enligt skollagen innehålla en uppföljning av de åtgärder som genomförts föregående år vilket inte ingår i planerna. Vidare är det viktigt att varje verksamhet har sin egen plan eller att de tydligt framkommer i den gemensamma planen. Detta innebär att skolan bör utarbeta en plan för Resursskolan Navet som ligger på annan plats.

Se vidare allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).